

ประเทศไทย: ยุติการดำเนินคดีข้อหาหมิ่นประมาทต่อเยาวชน สื่อมวลชน และชาวบ้าน ยกเลิกความผิดทางอาญาสำหรับข้อหาหมิ่นประมาท คู่คุ้มครองปกป้องสิทธิมนุษยชนและสื่อมวลชน

(กรุงเทพฯ, 12 กุมภาพันธ์ 2559)— [องค์กรฟอร์ติฟายไรท์](#) (Fortify Rights) แถลงว่า
ทางการไทยและบริษัทเหมืองทองคำซึ่งมีเจ้าของชาวไทยควรพิงคณการแจ้งความข้อหาหมิ่นประมาทต่อนักเรียนหญิงอายุ
15 ปี สถานีโทรทัศน์องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หรือไทยพีบีเอส และบุคคลอีก 4
คนซึ่งเป็นสื่อมวลชนสังกัดหรือเคยทำงานในสังกัดไทยพีบีเอส
นอกจากนั้นบริษัทเหมืองแร่ทองคำควรยุติการฟ้องคดีแพ่งความผิดฐานละเมิดต่อชาวบ้าน 6 คน
ที่ขึ้นป้ายเกี่ยวกับเหมืองในชุมชนของตนเอง

บริษัท ฟุงคำ จำกัด กำลังดำเนินการเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนรวมเป็นเงิน 50 ล้านบาท (1,400,000 เหรียญสหรัฐฯ)
และขอให้ยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการของไทยพีบีเอสเป็นเวลา 5 ปี โดยที่บริษัทกล่าวอ้างว่า
ผู้ถูกกล่าวหาทำลายชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของของบริษัทในด้านการดำเนินกิจการเหมืองทองคำและทองแดงแบบเปิดใน
จังหวัดเลย ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 328 ระบุว่า ความผิดฐานหมิ่นประมาทมีโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน
200,000 บาท (5,600 เหรียญสหรัฐฯ).

บริษัทยังฟ้องคดีแพ่งความผิดฐานละเมิดเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนรวมเป็นเงิน 50 ล้านบาท จากชาวบ้านหกคน
ที่ขึ้นป้ายเรียกร้องให้ปิดเหมืองพื้นฟูสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ที่บริเวณห้วยประตู่ทางเข้าหมู่บ้านและป้ายอื่น ๆ
ตามถนนสาธารณะในหมู่บ้าน ป้ายที่ห้วยประตู่ทางเข้าหมู่บ้านเขียนว่า “หมู่บ้านนี้ไม่เอาเหมือง”
การพิจารณาคดีเริ่มต้นวันนี้ที่ศาลจังหวัดเลย และจะมีการพิจารณาคดีครั้งต่อไปวันที่ 24-26 กุมภาพันธ์ ศกนี้

เอมี สมิท (Amy Smith) ผู้อำนวยการองค์กรฟอร์ติฟายไรท์กล่าวว่า
“คดีเหล่านี้เป็นตัวอย่างการใช้การฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาในทางที่เป็นอันตรายในประเทศไทย
เพื่อปิดปากนักวิจารณ์และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ” และ “ ในทางกลับกัน บริษัทกำลังทำลายชื่อเสียงตนเอง
โดยการฟ้องคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทต่อเด็กและสื่อมวลชน บริษัทควรยุติการฟ้องคดีทันที”

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสออกอากาศ**รายงานข่าว**ช่วงนักข่าวพลเมืองเกี่ยวกับ
ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการปกป้องสิ่งแวดล้อม จัดขึ้นที่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยมีนักเรียนอายุ 15
ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชน เป็นผู้รายงานข่าวดังกล่าวทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
ในคลิปรายงานข่าวเยาวชนผู้รายงานข่าวกล่าวว่า “หกหมู่บ้านตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุงแห่งนี้

เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองคำ” เธอยังได้บรรยายต่อว่า
“ลำนํ้าขุ่นมีสารปนเปื้อนทำให้ใช้ดื่ม ใช้กินไม่ได้”

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 รัฐบาลไทยส่งหนังสือทางการถึงสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
ชี้แจงว่าคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยวิศวกรของรัฐและผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า
แหล่งน้ำโดยรอบพื้นที่ประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ทุ่งคำ จำกัด ปนเปื้อนสารไซยาไนด์ แคดเมียม และแมงกานีส
รัฐบาลไทยยังระบุต่อไปว่า “สาเหตุของการปนเปื้อนยังไม่ชัดเจน ความเห็นของนักธรณีวิทยาระบุว่า
‘ทราบว่าการปนเปื้อนในพื้นที่นี้มีการร่องรอยเคลื่อนไหวของภูเขาไฟมาก่อน’

ต่อมาวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558 บริษัท ทุ่งคำ จำกัด แจ้งความดำเนินคดีข้อหาหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และข้อหาอื่น ๆ ต่อ นางสาววิรดา แซ่ลิ้ม ผู้สื่อข่าว
นายสมชาย สุวรรณบรรณ ผู้อำนวยการไทยพีบีเอสในขณะนั้น นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าว
ไทยพีบีเอส และนายโยธิน สิทธิบดีกุล ผู้อำนวยการสำนักโทรทัศน์และวิทยุ ไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสด้วย
ข้อกล่าวหาอ้างว่า
เนื้อหาของรายงานข่าวจากนักข่าวพลเมืองที่เผยแพร่ทั่วประเทศผ่านสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ทำลายชื่อเสียงของบริษัท

ศาลอาญากรุงเทพฯ กำหนดการไต่สวนมูลฟ้อง วันที่ 21 มีนาคม 2559
เพื่อพิจารณามูลฟ้องในคดีต่อสำนักข่าวไทยพีบีเอสและพนักงานไทยพีบีเอส

เอมี สมิทกล่าวว่า “ไทยพีบีเอสปฏิบัติหน้าที่ในการรายงานข่าวและเปิดพื้นที่สำหรับวาระของประชาชน”
“ข้อกล่าวหาเหล่านี้ไม่เพียงคุกคามสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก
แต่ยังเป็นการพยายามปิดกั้นมิให้คนไทยได้รับบริการสื่อสารมวลชนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง”

นอกจากนี้ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ได้เข้าแจ้งความคดีหมิ่นประมาททางอาญาสองคดี
กับนักเรียนอายุ 15 ปี แยกต่างหาก
โดยคดีหนึ่งยื่นต่อสำนักงานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเลยและอีกคดีหนึ่งแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี กรุงเทพฯ

สำนักงานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเลยและสถานีตำรวจมีนบุรีกำลังพิจารณาสืบสวนข้อกล่าวหาที่บริษัท ฯ
แจ้งความกับนักเรียนอายุ 15 ปี ว่าสมควรส่งฟ้องคดีต่อศาลเยาวชนและครอบครัวและพนักงานอัยการตามลำดับหรือไม่

องค์กรฟอร์ติฟาย ไรท์กล่าวว่า
การตั้งข้อหาและการฟ้องหมิ่นประมาทเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกในประเทศไทย

สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกได้รับการคุ้มครองภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 19
ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ การจำกัด

สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกจะกระทำได้เฉพาะต่อเมื่อการจำกัดเสรีภาพนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ได้สัดส่วน
และเป็นการกระทำเท่าที่จำเป็นที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายโดยชอบตามกฎหมาย การแจ้งความและตั้งข้อหาแก่นักเรียนอายุ 15 ปี
ไทยพีบีเอสและพนักงานไทยพีบีเอส เป็นการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทแบบเหวี่ยงแหเพื่อละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการแสดงออกมีความเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก

โทษจำคุกสำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นการลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วนต่อความผิดและเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก

ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังกำหนดหลักการคุ้มครองการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งระดับปัจเจกและระดับองค์กร ประเทศไทยยืนยันความมุ่งมั่นที่จะคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนตามมติการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2558

องค์กรฟร็อดิฟาย ไรท์กล่าวว่า ประเทศไทยควรยกเลิกความผิดทางอาญาสำหรับข้อหาหมิ่นประมาท สร้างกรอบทางกฎหมายและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

บริษัท ฟุงคาฮาเบอร์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของบริษัท ฟุงคำ จำกัด

ได้รับสิทธิให้ดำเนินการสำรวจและทำเหมืองแร่ทองคำในจังหวัดเลย เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2533 บริษัท ฟุงคำ จำกัด เริ่มดำเนินการกิจกรรมเหมืองแร่ทองคำอย่างเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. 2549

เมื่อ พ.ศ. 2550 ชาวบ้านหมุ่มบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบเหมืองร่วมกันก่อตั้ง “กลุ่มคนรักษ์บ้านเกิด” เพื่อรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและคัดค้านการทำเหมืองแร่ กลุ่มคนรักษ์บ้านเกิดเรียกร้องให้หน่วยงานราชการและบริษัทยุติการทำเหมืองแร่ทองคำอย่างถาวร แก้ไขปัญหาการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพ ที่อาจเชื่อมโยงกับการทำเหมืองแร่

องค์กรฟร็อดิฟาย ไรท์กล่าวว่า มีรายงานว่าผู้มีบทบาททั้งภาครัฐและเอกชนข่มขู่ คุกคาม และใช้ความรุนแรงต่อสมาชิกกลุ่มคนรักษ์บ้านเกิด

ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2557 ชายฉกรรจ์สวมหน้ากากสีดำจำนวนอย่างน้อย 100 คน พร้อมท่อนไม้ มีด และเป็นเข้าล้อมหมู่บ้านนาหนองบง ที่ตั้งอยู่ถัดจากเหมืองและทำร้ายชาวบ้านหลายคน ตามคำกล่าวที่พยานให้การต่อศาลจังหวัดเลย เมื่อวันที่ 28 และ 29 ตุลาคม 2558

มีรายงานว่ากองกำลังไม่ทราบฝ่ายดังกล่าวจับตัวแกนนำกลุ่มคนรักษ์บ้านเกิดและชาวบ้านหลายคนไว้

ในขณะที่รถบรรทุกขนย้ายแร่ออกจากเหมืองและหมู่บ้าน เหตุการณ์ดำเนินไปเกือบหกชั่วโมง ตามคำให้การของพยาน โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาแทรกแซงใด ๆ และไม่ตอบสนองต่อการแจ้งเหตุจากสมาชิกชุมชนในคืนวันนั้น

กองกำลังชายฉกรรจ์สวมหน้ากากปิดบังใบหน้ายังทำร้ายชาวบ้านบาดเจ็บอย่างน้อย 13 คน ทั้งมีผู้กล่าวอ้างว่า

ชายกลุ่มนี้ขโมยทรัพย์สิน เช่น กล้องถ่ายรูป สร้อยคอทองคำ และเงินของชาวบ้านไป

กองกำลังชายฉกรรจ์ยังทำลายสิ่งกีดขวางที่สมาชิกกลุ่มคนรักษ์บ้านเกิดสร้างขึ้นหลายเดือนก่อนหน้าเพื่อปิดกั้นถนนที่เข้าไปยังพื้นที่เหมือง

ระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558 บริษัท ฟุงคำ จำกัด ฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งอย่างน้อย 19 คดี

ต่อสมาชิกกลุ่มคนรักษ์บ้านเกิดจำนวน 33 คน บริษัทเรียกร้องค่าเสียหายจากชาวบ้านรวมเป็นจำนวนเงิน 320 ล้านบาท (8,930,000 เหรียญสหรัฐ)

ทั้งนี้คดีที่กล่าวข้างต้นยังไม่ได้นับรวมการฟ้องคดีต่อไทยพีบีเอสด้วยข้อกล่าวหาว่าทำลายชื่อเสียงและธุรกิจของบริษัท

องค์กรฟอร์ติฟายไรท์ มีข้อเสนอแนะให้ทางการไทยและ บริษัท ฟุงคำ จำกัด
ถอนข้อกล่าวหาที่บริษัทแจ้งความคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทต่อนักเรียน สำนักข่าวไทยพีบีเอส ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ
ทั้งหมดโดยทันทีและอย่างไม่มีเงื่อนไข และเรียกร้องให้บริษัทถอนฟ้องคดีแพ่งความผิดฐานละเมิดต่อชาวบ้านอีกหกคนด้วย
ทางการไทยควรทุ่มเทพยายามที่มีเพื่อตรวจสอบข้อกล่าวหาการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม
ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับการกักขังการเมืองแร่ทองแดงและแร่ทองคำ และการตรวจสอบการกองกำลังที่ใช้ความรุนแรงโจมตีชาวบ้าน
เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2557

เอมี สมิท กล่าวว่า “ทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและสิทธิในการได้รับมาตรฐานด้านสุขภาพที่สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้”
และกล่าวต่อว่า “แทนที่จะสืบสวนปกป้องสิทธิมนุษยชน เด็ก และสื่อมวลชน
เจ้าหน้าที่ควรมุ่งตรวจสอบข้อกล่าวหาที่มีมายาวนานเรื่องการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากกว่า”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

เอมี สมิท ผู้อำนวยการ องค์กรฟอร์ติฟายไรท์ +66.87.795.5454 (Thailand)
amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: @AmyAlexSmith, @fortifyrights

แมทธิว สมิท ผู้อำนวยการ องค์กรฟอร์ติฟายไรท์ +1.202.503.8032 (USA),
matthew.smith@fortifyrights.org; Twitter: @matthewsmith, @fortifyrights